

Aadorp aan Zee

Het is herfstvakantie twintigtwintig en ik verblijf een weekje in Aadorp aan Zee. Ik moest er een poosje uit. Of moest, moest – de gelegenheid diende zich aan. En toen dat gebeurde, merkte ik dat ik weg wilde. Even afstand van wat mijn boekwinkeltje begon te worden. Er bestaat momenteel namelijk onderhand weinig anders meer. Ik adem, drink en droom mijn *Stunts*. Het moet straks niet uitlopen op beheersen. Daar begint het al duchtig op te lijken. Dosering is een keuze. Die heb ik dan bij dezen gemaakt. Grote jongen.

Dus ben ik wel weg van mijn huis en boekenmagazijntje, maar op een dusdanige afstand (4,8 km) dat ik op elk gewenst moment snel en flexibel kan inspelen op een onverhoopte stortvloed aan spontane bestellingen. Het is immers schoolvakantie, het kan zomaar gebeuren dat menigeen die mij vorige week met mijn kop en mijn boek in de krant heeft zien staan, nu plots de aandrang voelt om tot aankoop over te gaan. Welnu, met alle plezier dan. Ik zit er klaar voor, in mijn tijdelijke dependance.

Ik had bedacht dat ik misschien een paar dagen in hun huis zou kunnen, voor de duur van hun vakantie. Het idee was 'n week of drie geleden zomaar in me opgekomen, spontaan. Even heel iets anders. Niets voor mij overigens, zo'n opwelling. 'Tuurlijk' reageerde ze meteen, maar... Prompt zette zij er tegenover dat ik ook wel met hen mee mocht naar het vakantiepark. En hoewel in eerste instantie het vertrouwde afremstemmetje in mijn hoofd nadrukkelijk nee schreeuwde, begon ik na een uurtje of wat ook daar de aantrekkelijkheid wel van in te zien. Lekker samen even eruit. Ik zou er zo snel mogelijk op terugkomen, sprak ik met haar af. Uiteindelijk werd dat krap een week voor de vertrekdag.

Ik zou het haar zondagavond laten weten, had ik me vorgenommen. Dan had ik nog twee laatste afwegende weekenddagen om erover na te denken. Maar ik wist al wat ik haar zou vertellen. Dat ik het niet zou doen, ik ging niet op hun uitnodiging in. Hoe leuk het me ook leek. Maar ik ben er niet aan toe. Aan die rol. Ik wil niet de

vader zijn die met het gezin van zijn dochter op vakantie gaat. In hun kielzog. Opa op sleeptouw. Niet nog. Het is me te... Nee. Die vader wil ik nog niet zijn. Misschien ben ik hem al wel, dat zou kunnen, een dergelijke vader, maar ik ben er nog niet klaar voor om hem ook al in de praktijk te brengen. In het openbaar. Wie weet later.

Op mijn verzoek slaap ik in Eltons bed, in de superheldenkamer. Met hier en daar een dinosaurus.

In de loop der jaren, zeker het afgelopen anderhalve, ben ik me in deze woning thuis gaan voelen. Hier wonen mijn mensen. Hier weet ik mij welkom en geborgen. Kan ik altijd terecht. (O zeker, dat geldt net zo goed voor de huizen van mijn andere kinderen, ik ben bij ieder van hen volkomen op mijn plek. Maar dat is niet wat ik bedoel. Dit vrijstaande huis, omlijst door natuur, het heeft iets. Een bepaalde je ne sais quoi.) Ik ben hier thuis.

Ik heb één boek bij me. Het is de laatste Robert Galbraith, *Troubled Blood*. Dat was trouwens ook een prima titel geweest voor mijn eigen laatste boek. (Ik heb zelf nog even gespeeld met de gedachte het *Bloedserieus* te noemen, of *Bloedlink*, maar dat voelde uiteindelijk toch niet lekker.) 927 pagina's, dus daar heb ik deze week ongetwijfeld meer dan genoeg aan. Wat wel inhoudt dat ik dagenlang met twee ons meer dan een kilo boek op schoot zit – maar daar moet ik misschien maar niet te zwaar aan tillen.

Een nachtmens ben ik, ik ben op mijn best in het nachtelijk zwarte donker. Dat zijn mijn uren, die van na twaalf, dan neemt mijn creativiteit het over en duldt geen enkele tegenspraak. Toch is mijn favoriete plek in dit huis de volslagen glazen serre. Ik denk dat ie groter is dan mijn huiskamer thuis. Een en al licht en zicht en transparante openheid. Het plafond van glas dat ook het dak is. Hier zit ik het liefst – zonovergoten bestaat er geen inspirerender plek dan deze. Met uitzicht op de grote tuin vol bloei en groen. Hier schrijf ik, lees ik, ook als het rondom mij donker is. 's Nachts dus, bij voorkeur zelfs. Maar dat had ik geloof ik al gezegd.

Ik vraag me af waar Hanny in deze woning voor mij het sterkst aanwezig is. Misschien buiten? Ze was namelijk een straffe roker,

dus ze bracht heel wat tijd door met haar schoonzoon onder de carport. In die ene leren fauteuil voor de groene wand? Of moet ik haar juist eerder zoeken in de mensen die hier wonen maar er nu niet zijn? Ik kijk om me heen en twijfel. Ik weet dat Olivia in haar kamer een soort schaduwversie van het omahannywandje heeft gecreëerd, haar ommahannykastje noemt ze het zelf. Op een plank staan een paar ingelijste foto's van oma, op eentje zit ze naast haar kleindochter in de kerk (*). Een geurkaars in een glaasje (magnolia), roze bloemen, hartjes hartjes hartjes, een roze flesje Play van Givenchy (leeg). En, heel opvallend, een zandloper met roze zand... Het is duidelijk, daar is Hanny in ieder geval.

Dinsdag 13 oktober, 42 jaar geleden viel deze datum op een vrijdag. Toen zijn we getrouwd. Gonkeke stuurt me een filmpje; het is de opname van haar optreden tijdens ons veertigjarig huwelijksfeest. Ze zingt haar ouders toe, *Your song*, Deev begeleidt haar op gitaar.

Ik zie Hanny stukjes meezingen, bepaalde zinnen. 'How wonderful life is...' zie ik haar lippen meebewegen met de zang van haar kind, hun ogen laten elkaar geen moment los. De woorden passen hier even nadrukkelijk als genadeloos. '... while you're in the world.'

Ze zit, de jubilerende bruid, ik sta schuin achter haar. Wat kijkt ze gelukkig. Ze legt haar hoofd tegen mijn borst. Ik vraag me af wat er door haar heen moet zijn gegaan op dat moment.

De tranen die in mijn ogen staan neem ik voor lief, dat die bij het kijken naar het filmpje ontstaan is onvermijdelijk. Maar ik heb geen verdriet. Ontroerd ben ik, jazeke. Maar bovenal geïnspireerd. Dit voelt als een positief begin van de dag. De zon valt de serre binnen, ze lijkt er serieus werk van te gaan willen maken. Dit kon wel eens een mooie dag worden. Ik ben in ieder geval van plan om het er een te laten zijn. De gedachte geeft me rust. Ik voel liefde.

Geïnspireerd. Opvallend is dat toch, dat wanneer ik in aanraking kom met mijn gemis, met haar ontbreken, dat zich uit in inspiratie, en amper ooit in verdriet. Het bewijs dat zij mijn inspiratiebron was; altijd geweest en nu nog steeds dus. 'You're the meaning in my life, you're the inspiration' – hoe klef het nummer van Chicago ook is, de zinnen van de songtekst hebben mij al die jaren begeleid (al sinds Ben een baby was, begin 1985 was het een hit), klonken in mijn hoofd, en nog steeds. Ze sloegen op haar, maar ook op mijn

kinderen, mijn gezin. Zij inspireert mij te allen tijde. Ik bid dat dat zo mag blijven.

*Dans voor de liefde
Dans door het licht
Dans voor het kwaad dat je dansend achterlaat
Dans als de bruid om de deuren die je sluit
Voor de wegen die ons scheiden
Voor de kansen die we grijpen
Om te dansen door de nacht
En te dansen langs de zon
Dans met de dwaasheid
Zonder reden of waarom
Dans zonder ketens voor je leven zonder spijt
Dans want wie weet morgen wat er komt voor jou en mij*

En ik dans, draai rondjes door de glazen kamer, zwier met mijn armen wijd. Ogen gesloten. De muziek zweept me op. Ik dans met de woorden die Wende me zingt.

Thuis, in het park achter mijn flat, zie ik dagelijks ladingen divers gevogelte. Eksters, meeuwen, mussen, duiven, gaaien (die uit Vlaanderen), van die lelijke zwarte oproerkraaien en zelfs een enkele scholekster. Geregeld vliegt er een reiger langs. Mezen plukken in hun kleptomane zoektocht naar nestmateriaal fanatiek mijn rieten balkonstoelen kaal en door het raam van mijn werkkamer op achthoog zie ik winterkoninkjes als muizen langs het stucwerk omhoog scharrelen en in een gaatje tussen de buitenwand en het kozijn verdwijnen. Maar een tuin heeft kennelijk toch een speciale aantrekkingskracht op nog weer ander vleugelvolk met veren. Ik ben hier nu amper een dag en ik heb vanuit de serre al op mijn gemak een bonte specht en meerdere roodborstjes mogen bekijken.

Kijk, in de vijgenboom die pal voor een van de glazen wanden van de serre staat, vliegt een handvol koolmeesjes af en aan. Een dartelevorstelling voor mij alleen. Prachtig, ik zit eerste rang en de mezen hebben geen idee. Ik neem er straks denk ik iets te pimpelen bij.

Voor het eerst in jaren heb ik een muismat in gebruik. Ik was bang dat mijn draadloze muis haperneigingen zou krijgen op het gigantische tafelblad dat de serre domineert en bestaat uit een vuistdikke en onvermurwbaar zware in de lengte uit een stam gezaagde plak boom. Het oppervlak van het blad is echter minder grillig dan verwacht, want mat gelakt, de dominant aanwezige nerf blijkt de muisbewegingen geenszins tegen te werken. Ik besluit de muismat deze week toch te laten liggen. Gewoon omdat ie zo mooi is. Ik kreeg hem in 1997 bij aankoop van Radioheads album *OK Computer*, de hoes staat erop afgebeeld. Het is een plaatje.

Ik doe hier de hele dag niets anders dan lezen en schrijven. Wat een ongebreidelde vrijheid. Lezen en schrijven, lezen en schrijven, heerlijk is dat – daar zouden ze een stichting voor in het leven moeten roepen. En drinken, dat doe ik hier trouwens ook. Lezen en schrijven en dr... Nee, dan klinkt de naam van zo'n stichting toch gelijk al een stuk minder.

Het had me prettig geleken, en handig. Want bij thuiskomst geen uitpuilende brievenbus en zes kranten vol oud nieuws moeten lezen (want dat doe ik). Ik had aangegeven dat ik mijn krant (*nrc.next*) gedurende een week op mijn vakantieadres bezorgd zou krijgen, in mijn vakantiewoning in Aadorp aan Zee dus. Maar toen ik maandag mijn bagage uit de auto naar binnen had gebracht en vervolgens in de brievenbus keek, zag ik geen krant. Klacht ingediend op de *NRC*-website en de krant dan maar online gelezen. De volgende ochtend: hoera, een krant in de bus. Maar de verkeerde. Een *Het Financieele Dagblad*. Gadver, da's toch geen krant. Althans geen alternatief voor een doorsnee ontspannend ochtendkrantje.

De zin die ik hier vervolgens – vooruitlopend op wat me volgens mijn o zo vertrouwde vooringenomenheid te wachten stond – typte, luidde: De hele verdere week zou er, zoals viel te verwachten, geen enkele krant meer komen; een volgende vakantiekeer doe ik dit zeker zo niet weer. Maar de werkelijkheid tikte me de volgende ochtend vermanend op de vingers. In de brievenbus vond ik netjes *nrc.next* van die dag, met bovendien de exemplaren van maandag en dinsdag braaf met een elastiekje samengebonden ernaast (die twee kunnen natuurlijk linea recta door naar de papiercontainer, maar hé: het

gebaar is alleszins sympathiek). Ik lees lekker mijn papieren krant bij het ontbijt in Aadorp aan Zee.

Ik daal bejaard de trap af, telkens twee voeten een voor een op één tree. En dan de volgende. Ik moet mijn armen niet te onverwacht bewegen, want dat voel ik door mijn hele lijf. Na wat een eeuwigheid leek merk ik dat ik beneden in de hal sta. Met pijnscheuten die door mijn onderrug schieten schuifel ik naar de woonkamer. Mijn rug is behoorlijk naar de kloten.

Het was rond half zeven, ik draaide me om in bed, waarschijnlijk iets te, weetikveel, ik deed iets niet goed in ieder geval. Knak! klonk het onder in mijn rug. Of nou ja, het zal wel niet echt te horen zijn geweest, maar ik voelde dat ik knak hoorde. Ik kon me niet bewegen, althans dat durfde ik niet. Heel voorzichtig, ja, ahh, au. Langzaam op mijn rug, oeioeioei. Niet te doen. Dan maar op mijn andere zij, proberen weer in model te komen, en stil blijven liggen. Geduld geduld. Maar na 'n minuut of twintig angstig wachten, voelde de rug nog net zo verlamdend pijnlijk. Dan maar eruit, dit werd ook niks. Ja, eruit. Overeind. Maar hoe. (Ik zal u de uitgebreide versie besparen, sterker nog: ik kan me niet eens de complete procedure herinneren, en ik snap nog niet hoe, maar ik ben er uiteindelijk in geslaagd om mezelf uit bed te werken en mijn sokken, joggingbroek en een T-shirt aan te krijgen. Kreunend bij elke steek helse pijn.)

Ik doe vloekend wat rek- en strekoefeningen in een poging om de boel wat soepeler te maken. Het enige wat ik bereik is nog meer pijn. Ik slik twee paracetamol. Koffie. Een diazepam. De grijze container moet aan de straat, waarom heb ik gisteravond met m'n domme kop die hoge grendel bovenaan op de schuurdeur geschoven, ik moet rekken om erbij te kunnen, au, God wat is die container zwaar want propvol, o jee moet ik ook nog bukken voor de krant.

De hele ochtend kan ik niet anders dan voetje voor voetje door het huis schuifelen. Mózes wat is dat huis groot. Zitten gaat nog wel, maar daarna opstaan en lopen... afrader. Knak knak knak. Ik voel me verlaten, vader is moederziel alleen. Benieuwd waar dit vandaag nog op uitdraait. De weduwnaar maakt er weer eens een potje van.

Ik ben onderhand kapot. Ik gá kapot. Ik ben verdomme volkomen kapo-o-ot.

Misselijk van de pijn – draaierig, ik voel me naar – werk ik tegen heug en meug een broodje naar binnen. Ik ben flink van de kaart merk ik, tikkeltje paniekerig ook, want wat als ik straks niet meer overeind kom. Mijn telefoon houd ik krampachtig binnen handbereik.

Na een poosje lijkt de pijn wat af te zakken. Zo goed mogelijk rechtop zitten, voorzichtig bewegen en als ik opsta en ga lopen doordacht bewegen, kennelijk werkt dat. Je moet blijven bewegen, zeggen ze. Zij het gedoseerd. Ja verdomd, de pijn stabiliseert. Ik geloof het echt. Maar dan moet ik poepen. Nodig. Ik durf niet, die handelingen, afvegen, broek ophijsen, gebukte bewegingen – maar er zit niks anders op. Tot mijn verbazing valt de operatie op zich zelfs niet eens heel erg tegen, gelukkig, maar zodra ik heb doorgetrokken en mijn handen was, voel ik al dat het weer net zo erg is als voordat het beter begon te voelen. Terug bij af, zegt mijn chagrijn. Dit gaat niks worden.

Als ik echter een uurtje netjes rechtop op een stoel heb zitten lezen, lijkt het of de pijn toch weer draaglijker is. In de loop van de dag blijf ik bewust bewegen en als ik zit doe ik dat goed met mijn rug tegen de leuning. Het werkt, maar ik durf nog niet te juichen. Ik heb zulke rugklachten namelijk eerder gehad, maar dan duurde het dagen eer het afzakte, dus deze wonderbaarlijke genezing binnen een dag vertrouw ik voor geen meter.

's Avonds maak ik het flink laat, want ik durf eigenlijk niet naar bed.

Dus nu heb ik besloten om maar een beetje dronken te worden, en dat begint me aardig te lukken inmiddels. Ik ga de soundtrack downloaden van de film die ik net heb gekeken, *Baby Driver*. De beste soundtrack die ik zo een-twee-drie kan bedenken ooit. Nee, dat kan natuurlijk nooit, maar fuck wat een fenomenale soundtrack. Brilfokking-jant. Ik bedenk dingen om de avond te rekken. Zap nog wat en zorg dat ik moe genoeg word om straks te durven gaan slapen. En voldoende dan maar dronken.

De volgende ochtend word ik wakker zonder pijn. Wel ben ik heel behoedzaam in mijn bewegingen. En ik voel onder in mijn rug de naweeën van het pijnlijke oorlogje dat zich daar gisteren heeft

afgespeeld. Kalm aan vandaag, ik hoef ook niks. Ik hou me nog maar een dag goed gedeisd.

Vanuit de serre, mijn tijdelijke werkplek aan zee, zie ik de brede tuin achter en naast het ruime vakantiehuis. In het ook vandaag weer ruimhartig door de zon beschenen groene panorama tel ik 16 zitmeubels. Zitplaats voor 17 personen verdeeld over 15 tuinstoelen en een -bank. Wat is dat met deze mensen, zo veel zitmeubels? Is het een verslaving? Een stoelenfetisj? Een gevalletje je-weet-maar-nooit wellicht. Of het ultieme blijk van gastvrijheid (ik acht die kans tamelijk groot, ook binnen tel ik alleen al op de benedenverdieping maar liefst 27 zitplaatsen)? Aan de andere kant is het hier mogelijk om probleemloos een perfect gedoseerde zitopstelling te creëren die voldoet aan alle voorwaarden van de momentele anderhalve-metermaatschappij. Alleen de welgeteld slechts twee aanwezige tuintafels doen dan weer afbreuk aan de voorbedachten rade die de buitenmeubilering lijkt te willen verklappen. Het glas blijft hier bij groot gezelschap dan ook noodgedwongen in de hand.

Die laatste gedachte gooit me even terug naar maart vorig jaar. Toen we na afloop van de crematie hier, in dit huis, samenkwamen. Gonneke had de bij de ceremonie in het crematorium aanwezigen uitgenodigd om, na de koffie en de broodjes daar, mee naar Aadorp te komen om samen nog wat te drinken. Ik kan me het koestermoment zo voor de geest halen. Het was nog best een flinke groep die was meegegaan, de huiskamer en serre waren vol. In een kort toespraakje bedankte ik het gezelschap, zei ik dingen als dat ik het 'hartverwarmend en hartverwarrend' vond dat iedereen erbij was, en: 'Zonder jullie zou ik alleen zijn.' We proostten op Hanny. Iedereen stond.

Op een tiental plekken her en der in de tuin staan groepjes paddenstoelen. Van die bruine, de kleur van natte beschuit. Vier, vijf stuks op een kluitje, soms meer. En een enkele eenling. Een groepje zwammen ziet eruit alsof iemand met nonchalante hand een hele verpakking vers afgebakken pitabroodjes op een hoopje in het gras heeft gemieterd. Verderop in het gras ligt een paar werkhandschoenen. Sinds ik hier ben is de linker door een spontaan eronder groeiende paddenstoel stukje bij beetje omhoog geduwd. De

handschoen staat inmiddels bijna rechtop. De vingers omlaag, gelukkig maar.

Van mijn dikke detective nog geen tweehonderd pagina's gelezen, maar zelf wel bijna vierduizend woorden geschreven. En niet zelf een boek aangeschaft, maar er wel terloops drie verkocht. Niet gek voor een weekje vakantie, vind ik. O ja, én een nieuwe jas gekocht. Ongeveer dezelfde als die van de man in wiens kamer ik mocht logeren. Daar was ik namelijk een klein beetje jaloers op, op zijn coole jas. Logisch. Hij is immers een stoere superheld.

Had Hanny nog geleefd, zou ik – sorry, zouden wij – dit dan ook hebben gedaan? Een weekje doorbrengen in dit kinderlijk huis (wat in deze omgekeerd toevluchtelijke situatie volgens mij het lachwekkend kromme doch correcte equivalent moet zijn van ouderlijk huis) terwijl de bewoners zelf op vakantie zijn. Ik betwijfel het, maar zeker weten doe ik het eerlijk gezegd niet. Het zou haar niet hebben gelukt, want slaapkamer boven en dus voor haar een serieuze belemmering met het oog op niet tot nauwelijks meer in staat zijn tot traplopen. Aan de andere kant trok de gedachte aan “een weekje eruit” haar altijd wel. Hoe het ook zij, het zou een totaal anders ingevulde week zijn geweest – voor mij. Dat ik dat er graag voor over had gehad, hoef ik u vast niet te vertellen.

Ik zit zachtjes op deze zinloze mijmering te kauwen in de zonnestralen die de serre onverwacht warm vullen op deze voorlaatste zondag van oktober. Sowieso opvallend hoe nadrukkelijk groen mijn tuinuitzicht nog is voor de tijd van het jaar. ‘But green’s the color of spring’ kwaakt Kermit ergens in mijn hoofd. Door het samenspel van factoren (de zon, het groen, hier en daar een struik in bloei, vogels vliegen af en aan, de vruchten aan de bomen) is de aanblik buiten soms die van voorjaar. Tamelijk onwezenlijk. ‘And green can be big like an ocean.’ In een glazen kamer met uitzicht op zee. ‘Or tall like a tree.’

Terwijl ik dit zit te typen, zwelt er een geluid aan alsof een vrachtwagen in volle vaart op mij af komt. Het wordt donker. Dan slaat er een regenbui kletterend neer op het groen en de klinkers en de ruimte waarin ik mij bevind. Druppels roffelen op het glas boven

mij. Acht, negen tellen, dan is het voorbij. Stil. Alsof het nooit is gebeurd. Buiten gaat het licht al weer aan.

© 2020 Theo Bennes

(* zie *Ik Doe Al Mijn Eigen Stunts*, pagina 66)

(*Your song*, Elton John/Bernie Taupin 1970)

(*You're the inspiration*, Peter Cetera/David Foster 1984)

(*Heb ik dat nodig?*, Wende Sniijders/Jan van Eerd/Thijs Lodewijk 2018)

<https://www.lezenenschrijven.nl/>

(*It's not easy bein' green*, Joe Raposo 1970)